

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/175/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7812201738
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7812201738.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu EX CREDIT, a.s., so sídlom v Košiciach, Werferova č. 3, IČO: XX XXX XXX, práv. zast. JUDr. Richardom Plichikom, advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach, Urbánkova 6, proti žalovanej Q. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom Š., V. Č.. XX, o zaplatenie 190,80 eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 30. apríla 2012, č.k. 12C 56/2012-27 jednohlasne takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 48,09 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 48,09 eur, za čas od 26. 10. 2011 do zaplatenia, a to v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

Týmto rozsudkom súd prvého stupňa rozhodol o nároku žalobcu na zaplatenie sumy 190,80 eur, spolu s úrokom z omeškania, ktorý zakladal na tvrdení, že žalovaná ako účastníčka zmluvy o finančnom prenájme bio lampy si nespĺnila svoju povinnosť uhradiť v zmluve dohodnutú sumu 477 eur, keď z dohodnutých 30 mesačných splátok po 15,90 eur uhradila jej iba 18, v celkovej sume 286,20 eur.

Rozsudok odôvodnil súd prvého stupňa tým, že z dokazovania vykonaného oboznámením sa s obsahom Zmluvy o finančnom prenájme č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 18.12.2009 zistil, že jej predmetom bol prenájom veci, typovo označenej - bio lampa v cene 300 eur. Konštatoval, že účastníci si v zmluve dohodli mesačné splátky vo výške 15,90 eur, v počte 30 a takýmto spôsobom bola stanovená celková cena tovaru na 477 eur. Dátum splatnosti prvej splátky bol 18. 12. 2009 a poslednej 18. 06.2012. Percentuálna miera nákladov predstavovala 47,66 % a priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov 48,96 %.

Podľa čl. II. bod 6. zmluvy, v prípade, ak bude kupujúci/nájomca v omeškaní s platením jednej splátky po dobu 3 mesiacov, v deň nasledujúci po uplynutí tejto doby sa stáva splatným celý neuhradený záväzok voči veriteľovi. Z pripojeného splátkového kalendára súd prvého stupňa zistil, že žalovaná splatila v dohodnutom termíne splatnosti celkovo 18 splátok a takto zaplatila žalobcovi celkovo sumu 286,20 eur.

S poukazom na ust. § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 5 a § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka ako aj článku 3 ods. 1, 2 smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, kvalifikoval právny vzťah medzi účastníkmi ako zmluvu spotrebiteľskú a z tohto dôvodu posudzoval aj zmluvné podmienky medzi účastníkmi v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách.

Uzavrel, že žalovaná svojím konaním preukázateľne porušila dohodnuté podmienky, keďže nespĺnila svoju povinnosť zaplatiť poskytnuté finančné prostriedky na úhradu financovaného tovaru a z tohto dôvodu ako spotrebiteľ musí znášať následky porušenia svojich povinností.

V súlade so zásadou ochrany spotrebiteľa, súd skúmal, do akej miery možno hodnotiť dohodnuté podmienky za prijateľné. Mal za zrejmé, že v prípade Zmluvy o finančnom prenájme išlo o formulár, ktorého súčasťou boli obchodné podmienky určené dodávateľom. Tieto žalovaná v zásade nemohla ako spotrebiteľ ovplyvniť. Žiadne individuálne dojednanie podmienok nebolo preukázané. Konštatoval, že je nesporné, že žalobca si neuplatnil v konaní žiadnu zo sankcií vo výške dohodnutej v zmluve, žiadal iba zákonný úrok z omeškania. Napriek tomu súd preskúmaval v zmysle ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, či poskytnutá odplata neprekračuje obvykle požadovanú odplatu na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery, pretože predmetom tejto spotrebiteľskej zmluvy bolo poskytnutie finančných prostriedkov na financovanie tovaru, ktorý nadobudla žalovaná.

V tomto smere zistil, že cena tovaru bola 300 eur, pričom celková cena uvedeného spotrebiteľského úveru predstavovala výšku 477 eur. Konštatoval, že v čase uzavretia zmluvy predstavoval priemerný úrok bánk za spotrebiteľské úvery na finančnom trhu výšku 11,43 % a z toho vyvodil, že na základe prepočítaného úroku z úveru, by bolo možné navýšenie poskytnutých finančných prostriedkov vo výške 34,29 eur $/(300 \times 11,43 \%) : 100/$, s tým, že celková výška poskytnutého spotrebiteľského úveru touto formou by predstavovala sumu 334,29 eur, z ktorej žalovaná preukázateľne zaplatila sumu 286,20 eur. Mal za to, že nezaplatená ostala suma 48,09 eur.

Z uvedeného vyvodil, že pokiaľ žalobca zahrnul do zmluvy o finančnom prenájme vyšší úrok vo vzťahu k poskytnutým finančným prostriedkom, ide o zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech žalovanej. Mal za to, že takto dohodnutá výška úroku z poskytnutých finančných prostriedkov výrazne presahuje priemerné úrokové sadzby na finančnom trhu, pretože po prepočte úroková sadzba uplatnená v zmluve o finančnom prenájme dosahuje takmer 59 %, čo súd vyhodnotil za absolútne neprijateľnú výšku. Z toho dôvodu v tejto časti vyhodnotil dohodnutú zmluvnú podmienku, čo do uplatneného úroku z úveru, za neprijateľnú a v rozpore s dobrými mravmi. Na základe toho považoval za dôvodný nárok žalobcu v časti istiny vo výške 48,09 eur. V tejto časti žalobe vyhovel a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Ďalej konštatoval, že v zmluve bol dohodnutý úrok z omeškania vo výške 10 % ročne, avšak s poukazom na skutočnosť, že sa jedná o spotrebiteľský vzťah, aplikoval aj na úrok z omeškania ust. § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 586/2008 Z.z., účinného od 01. 01. 2009 a uzavrel, že výška uplatneného úroku z omeškania zodpovedá zákonnej výške úroku z omeškania, platnej k prvému dňu omeškania. Týmto prvým dňom bol deň nasledujúci po uplynutí splatnosti v poradí tretej splátky, od obdobia, kedy prestala žalovaná uhrádzať splátky. Výška úroku z omeškania predstavuje súčet základnej sadzby Európskej centrálnej banky (ECB) o 8 percentuálnych bodov. Základná úroková sadzba ECB predstavovala ku dňu omeškania, t.j. ku dňu 26. 10. 2011 výšku 1,50 % a s navýšením 8 percentuálnych bodov, predstavuje celková výška úroku 9,50 %. A v takejto výške priznal žalobcovi úrok z omeškania.

Vzhľadom na čiastočný úspech obidvoch procesných strán založil rozhodnutie o trovách konania na ustanovení § 142 ods. 2 O.s.p. a účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku podal včas odvolanie žalobca. Tento žiadal napadnutý rozsudok v jeho zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V odvolaní uviedol, že súd prvého stupňa na vec aplikoval nesprávne ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, keďže toto ustanovenie sa týka spotrebiteľských zmlúv, ktorých predmetom je poskytnutie peňažných prostriedkov, o čo sa v prejednávanej veci nejednalo a zároveň sa toto ustanovenie vzťahuje iba na spotrebiteľské zmluvy, pri ktorých nejde o spotrebiteľský úver, pričom zmluva o finančnom prenájme, z ktorej odvodzuje svoj právny nárok je spotrebiteľským úverom.

Výška dojednanej odplaty sa u spotrebiteľských úverov stanovuje v súlade s § 1 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 238/2008 Z.z. a v danom prípade pri nezabezpečenom spotrebiteľskom úvere by sa

jednalo o hodnotu 2 x 48,96%, čo je priemerná hodnota RPMN pre príslušný typ spotrebiteľského úveru, t.j. 97,92%. Na preukázanie svojich tvrdení pripojil aj štatistické údaje Ministerstva financií SR o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch zverejnené na stránke WWW.mfsr.sk .

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

Odvolačiaci súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom zamietavom výroku a ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1, 3 O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania, postupom podľa § 214 ods. 2 O. s. p. (vzhľadom k tomu, že rozsudok zrušuje) a na základe toho dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Súd prvého stupňa založil zamietavý výrok svojho rozsudku na nesprávnom právnom posúdení a v dôsledku toho nedostatočne zistil skutkový stav.

Súd prvého stupňa vyhodnotiac obsah Zmluvy o finančnom prenájme uzavretej medzi účastníkmi dňa 18.12.2009 podľa § 52, § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka ako aj článku 3 ods. 1 a 2 smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach spotrebiteľských zmlúv, dospel k záveru, že ide o zmluvu spotrebiteľskú a preto jej zmluvné podmienky posudzoval v súlade s vyššie uvedenými ustanoveniami.

Na základe toho posudzoval v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, či poskytnutá odplata neprevyšuje obvyklé požadovanú odplatu na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery a v tomto smere vyvodil záver, že v čase uzavretia zmluvy o finančnom nájme, a poskytnutia finančných prostriedkov predstavoval priemerný úrok bánk za spotrebiteľské úvery na finančnom trhu výšku 11,43% a z toho vyvodil, že na základe prepočítaného úroku z úveru by bolo možné navýšenie poskytnutých finančných prostriedkov vo výške 34,29 eur.

Z uvedeného postupu súdu prvého stupňa je zrejmé, že na právny vzťah účastníkov aplikoval ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.06.2010 (prijaté novelou Občianskeho zákonníka zákonom č. 129/2010 Z.z.).

S takýmto právnym posúdením sa odvolací súd nestotožňuje. Zmluva bola uzavretá dňa 18.12.2009 a teda jej obsah je treba posudzovať podľa právnej úpravy účinnej v čase jej uzavretia.

Podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.05.2010 ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov a nejde o spotrebiteľský úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvyklé požadovanú bankami za spotrebné úvery v mieste bydliska spotrebiteľa a v čase uzavretia zmluvy.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že ho bolo možné pri posudzovaní výšky odplaty aplikovať iba v prípade preukázania spotrebiteľských zmlúv, na ktoré sa nevzťahovala úprava zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

Na výpočet odplaty za spotrebiteľský úver sa vzťahovala úprava ust. § 3 ods. 10 cit. zákona, podľa ktorého odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nesmie prevýšiť výšku ustanovenú nariadením vlády. Týmto nariadením bolo Nariadenie SR č. 238/2008 Z.z., ktorým sa ustanovuje výška, ktorú nesmie prevýšiť odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru.

Podľa § 1 ods. 1 cit. nariadenia vlády výška odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru s výnimkou podľa ods. 2 nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá dvojnásobku priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov pre príslušný typ spotrebiteľského úveru platnej ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zverejnenej podľa § 7a ods. 2 zákona, a súčasne nesmie prevýšiť sumu, ktorá zodpovedá štvornásobku hodnoty váženého priemeru priemerných hodnôt ročnej percentuálnej miery

nákladov a priemernej úrokovej miery za všetky typy spotrebiteľských úverov platnej ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zverejnenej podľa § 7a ods. 2 zákona.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že v čase uzavretia zmluvy medzi účastníkmi (18.12.2009) sa výpočet odplaty pri spotrebiteľských zmluvách riadil dvomi právnymi úpravami a to v závislosti od toho, či išlo o odplatu za poskytnutie spotrebiteľského úveru, na ktorý sa vzťahoval Nariadenie vlády č. 238/2008 Z.z. alebo išlo o úver, na ktorý sa nevzťahovala úprava o spotrebiteľskom úvere a v takomto prípade sa výška odplaty vypočítavala podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31.05.2010.

S poukazom na vyššie uvedené dospel odvolací súd k záveru, že súd prvého stupňa v dôsledku nesprávnej hmotnoprávnej kvalifikácie nároku spočívajúce v aplikácii nesprávneho (neaktuálneho) právneho predpisu nevykonal dokazovanie na výpočet odplaty podľa účinnej právnej úpravy a teda v tomto smere nedostatočne zistil skutkový stav.

Na základe toho neostávalo odvolaciemu súdu iné ako rozsudok v napadnutom zamietavom výroku vrátane výroku o trovách konania zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvého stupňa opätovne posúdiť, právny vzťah medzi účastníkmi konania a až potom, či z jeho obsahu vyvodí záver, či ide o úver spotrebiteľský a v návaznosti na to aj vykonať dokazovanie pre výpočet odplaty podľa príslušnej právnej úpravy.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.